

PHN10102581229

نقش ریزپهنه بندی در مدیریت بحران زلزله (مطالعه موردی: شهر بابل)

صادق رضائی^۱، عسکر جانعلیزاده^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل

۲- دانشیار دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل

S_Rezaei1366@yahoo.com

خلاصه

در مقطعی از زمان زلزله به عنوان بلای طبیعی نام گذاری شد که استفاده از عبارت بلا برای این پدیده مناسب نبوده و با شناخت بهتر و یافتن راه های مقابله می توان به نحو قابل ملاحظه ای از مقدار خسارات حاصل از وقوع حوادث غیر مترقبه کاست. با توجه به افزایش وقوع سوانح طبیعی به ویژه زلزله در سال های اخیر در نقاط مختلف جهان و به تبع آن افزایش خسارات و آسیب های ناشی از وقوع این پدیده ها، موضوع کاهش آسیب ها و خسارات ناشی از سوانح و افزایش مقاومت و آمادگی در برابر آنها از اهمیت خاصی برخوردار شده است. پیشگیری از وقوع بحران در مقایسه با اقدامات امدادی پس از زلزله اثربخشی بیشتری دارد و فازهای قبل از بحران دارای اهمیت خاصی هستند. کاهش آسیب پذیری شهرها در برابر زلزله در بلند مدت، زمانی محقق خواهد شد که ایمنی شهر در برابر خطرات زلزله به عنوان یک هدف در تمام سطوح برنامه ریزی مدنظر قرار گیرد. به همین منظور و در جهت کاهش مخاطرات زلزله در شهرها، ضروری است تا مطالعات و تحقیقات جامعی در ارتباط با شناخت اثرات زلزله در سطوح شهری و تشخیص مناطق با خطرپذیری بالا انجام شود، از این رو نقش فرآیند ریزپهنه بندی بیش از پیش روشن می شود. هدف این مطالعه معرفی کامل پروژه ریزپهنه بندی و ابعاد آن و نقش پررنگ آن در مدیریت بحران زلزله می باشد.

کلمات کلیدی: ریزپهنه بندی، زلزله، مدیریت بحران، حوادث غیر مترقبه، نقشه های پهنه بندی

۱. مقدمه

در مقطعی از زمان، زلزله به عنوان بلای طبیعی نام گذاری می شد که استفاده از عبارت بلا برای این پدیده مناسب نبوده و با شناخت بهتر و یافتن راه های مقابله می توان به نحو قابل ملاحظه ای از مقدار خسارات حاصل از وقوع حوادث غیر مترقبه کاست. به عنوان مثال زلزله بم در سال ۲۰۰۳ با بزرگای حدود ۶.۵ ریشتر، دارای تلفات انسانی بیش از ۲۶ هزار نفر می باشد، ولی زلزله ۷ ریشتری ۲۶ فوریه ۲۰۱۰ ژاپن تنها یک کشته برجای گذاشت و این در حالی است که شهرهای ژاپن پرجمعیت تر از شهرهای ایران می باشند. این مبین آن است که بسیاری از کشورهای جهان با شناسایی مهمترین تهدیدات طبیعی خود، با برنامه ریزی به سمت کاهش اثرات حوادث رفته اند.

وقوع حوادث غیر مترقبه را می توان از مهمترین دغدغه ها و نگرانی های زندگی بشر به خصوص مردم کشورهای در حال توسعه دانست. بر اساس آمارهای منتشر شده از سوی سازمان های جهانی، طی ۲۰ سال گذشته بیش از ۳ میلیون نفر در اثر حوادث طبیعی در جهان جان خود را از دست داده و زندگی بیش از یک میلیارد نفر تحت تاثیر قرار گرفته است. با توجه به افزایش وقوع سوانح طبیعی به ویژه زلزله در سال های اخیر در نقاط مختلف جهان و به تبع آن افزایش خسارات و آسیب های ناشی از وقوع این پدیده ها، موضوع کاهش آسیب ها و خسارات ناشی از سوانح و افزایش مقاومت و آمادگی در برابر آنها از اهمیت خاصی برخوردار شده است، به گونه ای که دهه ۱۹۹۰ از سوی سازمان ملل متحد تحت عنوان دهه بین المللی کاهش

¹ دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل

² دانشیار دانشگاه صنعتی نوشیروانی بابل